

101 T/6137

Érkezett: 2015 SZEPT 14.

2

2015. évi ... törvény

egyes törvényeknek a menekültügyi helyzet hatékonyabb kezeléséhez szükséges módosításáról

1. §

A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 4. §-a a következő k) ponttal egészül ki:

(4. § Az Információs Hivatal)

„k) tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet vagy annak veszélye idején felderíti, elemzi, értékeli és továbbítja az állami szervek döntéseikhez szükséges, a migrációs helyzetre vonatkozó információkat és nemzetbiztonsági kockázatokat.”

2. §

A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény I. fejezete a következő 5/A. §-sal egészül ki:

„5/A. § A Kormány félévente jelentést készít az Országgyűlés számára a törvény alkalmazásának tapasztalatairól, a Magyarország területére beutazott, illetve itt tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok számának alakulásáról, a migrációs helyzetről és folyamatokról, valamint a migrációval összefüggő biztonsági kockázatokról.”

3. §

A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 26. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A befogadási feltételek magukba foglalják a befogadás anyagi feltételeit, valamint az elismerését kérő mozgásszabadságával, egészségügyi-mentálhigiénés és szociális ellátásával, valamint oktatásával kapcsolatos valamennyi, törvényben és kormányrendeletben meghatározott jogosultságot és intézkedést.”

4. §

A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 31/A. §-a a következő (1c) bekezdéssel egészül ki:

„(1c) A menekültügyi hatóság tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet idején annak időtartamára, de legfeljebb egy évre menekültügyi őrizetbe veheti azt a befogadottat, aki 71/A. § (4) bekezdése szerinti kötelezettségét megszegte, vagy – ha az az érintett személyes körülményeire tekintettel erre nincs mód vagy az nem indokolt – megtilthatja számára tartózkodási helyének elhagyását.”

5. §

A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény a következő 31/J. §-sal egészül ki:

„31/J. § (1) A menekültügyi hatóság a határozatában megjelölt tartózkodási hely elhagyását legfeljebb egy évre megtiltja azon elismerését kérő számára, akinek tartózkodási jogcíme kizárólag az elismerés iránti kérelem benyújtásán alapul, és esetében

a) a menekültügyi őrizet elrendelésének 31/A. § (1) bekezdés szerinti feltételei fennállnak, de annak végrehajtása e törvény alapján nem lehetséges vagy a menekültügyi őrizettel elérni kívánt célok ezzel is biztosíthatók, vagy

b) az intézkedés alkalmazását e törvény előírja.

(2) A tartózkodási hely elhagyásának tilalma az elismerését kérő mozgási szabadságát és a tartózkodási hely szabad megválasztásának jogát korlátozza; a tilalom hatálya alatt álló a meghatározott területet, körzetet engedély nélkül nem hagyhatja el, a tartózkodási helyét nem változtathatja meg. Tartózkodási helyként egy vagy több település vagy megye közigazgatási területének egésze vagy annak egy része is meghatározható.

(3) A tartózkodási hely elhagyásának tilalmát elrendelő határozatában a hatóság előírhatja, hogy az elismerését kérő meghatározott időközönként a menekültügyi hatóságnál vagy a rendőrségen jelentkezék, és a tilalom célját biztosító más korlátozásokat is elrendelhet. A hatóság úgy rendelkezhet, hogy a tilalom előírásainak megtartását a rendőrség az érintett mozgását nyomon követő technikai eszközzel is ellenőrizze.

(4) A tartózkodási hely elhagyásának tilalma elrendeléséről és annak felülvizsgálatára egyebekben a menekültügyi őrizetre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.”

6. §

A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 32. §-a következő (4) – (6) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az Egyesült Nemzetek Szervezete Menekültügyi Főbiztossága, illetve más nemzetközi szervezetek, a létesítő okiratuk szerint a nemzetközi védelemre szorulókat segítő közhasznú civil szervezetek, valamint az egyházak képviselői, továbbá tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetben ezek bármelyikének ajánlására bármely szervezet az elismerésüket kérők segítségével összefüggő, így különösen jogvédelmi, karitatív és hitéleti tevékenységük folytatása érdekében a befogadó állomásokra és a tranzitónába külön engedély nélkül is beléphetnek.

(5) A menekültügyi hatóság a civil szervezetek és az egyházak képviselőinek belépését megtilthatja vagy korlátozhatja, ha az a nemzetbiztonság vagy a közrend védelme érdekében indokolt, így különösen ha a befogadó állomás vagy tranzitóna rendjének fenntartása más módon nem biztosítható. Az erről rendelkező határozattal szemben bírósági felülvizsgálatnak van helye.

(6) Az elismerést kérő 5. § bekezdés d) pontja alapján fennálló kapcsolattartási joga az (5) bekezdés alapján nem korlátozható.”

7. §

A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 37. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A menekültügyi hatóság köteles az elismerését kérőt eljárásai jogairól, kötelezettségeiről, az eljárás menetéről, az eljárás egyes szakaszaiban jogszerű tartózkodásának helyéről és annak megközelítéséről, továbbá kötelezettségei megszegésének jogkövetkezményeiről és személyes szabadsága korlátozásáról, valamint a befogadás feltételeiről – az anyanyelvén vagy az általa értett más nyelven – a kérelem benyújtásával egyidejűleg írásban tájékoztatni.”

8. §

A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 39. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„39. § (1) Az elismerését kérő a menekültügyi eljárás során köteles túrni

a) csomagjának, ruházatának, járművének átvizsgálását;

b) arcképmásának, továbbá ujjnyomatának rögzítését.

(2) Az (1) bekezdés szerinti intézkedések kikényszerítése érdekében a menekültügyi hatóság a rendőrség közreműködését veheti igénybe.”

9. §

A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 45. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az (1) vagy a (2) bekezdés szerinti tilalom fennállása esetén a menekültügyi hatóság javaslatára az idegenrendészeti hatóság a külföldit befogadottként ismeri el, valamint egyidejűleg elrendeli, hogy meghatározott időközönként a menekültügyi hatóságnál jelentkezzen.”

10. §

A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 71/A. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Ha a kérelem benyújtásától számított 4 hét eltelt, a belépést az idegenrendészeti hatóság jogszabály alapján engedélyezi és az elismerést kérő tartózkodási helye elhagyásának tilalmát rendeli el. Ebben az esetben a tilalom előírásainak megtartását a rendőrség az érintett mozgását nyomon követő technikai eszközzel ellenőrzi.”

11. §

A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 80/A. §-a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) A miniszter a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetet elrendelésének okairól és a válsághelyzetnek a települést érintő hatásairól, az elismerést kérők számának és az adott településen tartózkodó elismerést kérők és befogadottak számának alakulásáról, valamint az őket tartózkodási helyük megválasztásával és a menekültügyi hatósággal való kapcsolattartással összefüggésben terhelő kötelezettségekről az érintett települési önkormányzatokat írásban napi rendszerességgel tájékoztatja.”

12. §

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 208. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Aki a külföldiek bejelentésére, jelentkezésére vagy az ország területén tartózkodására vonatkozó, valamint a menekültkénti elismerését kérő vagy befogadott személy számára megállapított kapcsolattartási vagy a kötelező tartózkodási helyre vonatkozó szabályokat megszegi, szabálysértést követ el.”

13. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény Btk. 353. §-a a következő új (5a) bekezdéssel egészül ki:

„(5a) A büntetés tíz évtől húsz évig terjedő szabadságvesztés, ha a (2) – (4) bekezdésben meghatározott bűncselekmény halált okoz.”

14. §

Ez a törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az LMP szerint a Kormány látszatintézkedései a menedékkérők démonizálásán túl teljesen hatástalanok, és nem visznek közelebb a menekültügyi krízis megoldásához. A közös európai megoldás égető szükségszerűsége mellett azonnali lépéseket kell meglépni hazai szinten is, az állami szervek ugyanis jelenleg nyilvánvalóan képtelenek ellátni a menedékkérők számának drasztikus megnövekedéséből fakadó feladataikat. A magyar állam csődöt mondott a törvény és az emberiesség szabta cselekvési kötelezettsége teljesítésében, a 2015. évi CXXVII. törvénnyel végrehajtott módosítások pedig minden ezzel ellentétes kommunikáció ellenére alapjaiban alkalmatlanok arra, hogy elfogadható eszközökkel kontrollálják a migrációs helyzetet.

A törvényjavaslat ezért – a párhuzamosan benyújtott költségvetésitörvény-módosítással karöltve – elvégzi azokat a módosításokat, amelyek ahhoz szükségesek, hogy Magyarország – érthető félelmek mellett elsősorban éppen saját kormányuk által felzaklatott – lakóinak szempontjait figyelembe véve és megnyugvására, a menedékkérők védelmében, a nemzetközi védelemre nem jogosult migránsokat szándékuktól eltántorítva és mindenekelőtt az embercsempészek ellen végre hatékonyan fellépve visszazerezze a területén át zajló népességmozgás felett az irányítást. Ennek módja ugyanis nem a határok légmentes lezárása, nemzetközi emberi jogi kötelezettségeink és saját alkotmányunk semmibe vétele és tízezreknek a senki földjére rekesztése, összességében hatalmas áron a jelenlegi balkáni útvonal elterelése, hanem a menekültügyi igazgatásra és az idegenrendészetre, illetve a nemzetközi fejlesztési együttműködésre fordított források megnövelése, valamint a menedékkérők és befogadottak mozgásának és elhelyezésének kiszámíthatóvá és ellenőrizhetővé tétele.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A törvényjavaslat kiegészíti az Információs Hivatal feladatait a tömeges migrációs helyzettel összefüggő nemzetbiztonsági kockázatokra vonatkozó felderítési tevékenységgel.

A 2. §-hoz

A módosítás szerint a Kormány a nyilvánosság megfelelő tájékoztatása, az egyoldalú politikai kommunikáció ellensúlyozása érdekében félévente jelentést készít az Országgyűlés számára a törvény alkalmazásának tapasztalatairól, a Magyarország területére beutazott, illetve itt tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok számának alakulásáról, a migrációs helyzetről és folyamatokról, valamint a migrációval összefüggő biztonsági kockázatokról.

A 3. §-hoz

A menekültügyi ellátórendszerben kritikus a helyzet a mentálhigiéné terén is, noha a traumatizált menedékkérőknek sokszor éppen a megfelelő pszichológiai segítségnyújtásra lenne a legégetőbb szüksége. A rendelkezés egyértelművé teszi, hogy az ellátórendszer forrásbővítésével a pszichiátriai, pszichoterápiás, pszichológiai kezelések, illetve a pszicho-szociális tanácsadás is a befogadás feltételeit képezi.

A 4-5., 9-10. és 12. §-okhoz

A törvényjavaslat jelentősen szigorítja az ország területén tartózkodó, még döntésre váró menedékkérők tartózkodási helyének meghatározására vonatkozó szabályokat. Egyrészt – tekintettel arra, hogy a menekültügyi őrizet tömeges végrehajtására az állam képtelennek bizonyult, ráadásul számos körülmény, köztük a kisgyermekes családok esetében a gyermekek érdeke eleve nem teszi lehetővé annak alkalmazását – a lakhelyelhagyási tilalom mintájára lehetővé teszi, hogy a hatóság a tartózkodási hely elhagyásának tilalmát állapítsa meg menekültügyi őrizet helyett, és ezt időszakos jelentkezési kötelezettséggel vagy elektronikus karpereccel is biztosítsa.

Másrészt a tartós tartózkodási jogcímet még nem szerzett, a tranzitónákból a négyhetes határidő leteltével kibocsátott elismerést kérők esetében a törvény kivételt nem ismerő szabályként elő írja a tilalom és az elektronikus nyomon követés alkalmazását. Harmadrészt a menedékjogot nem kapó, de az érintett országok együttműködése hiányában biztonságos országba át nem adható befogadottak esetében kapcsolattartási kötelezettséget ír elő. Mindezeket a kötelezettségeket pedig az eddigi idegenrendészeti szabálysértési tényállás kiegészítésével szankcionálja.

A 6. §-hoz

A menekülteket ellátó intézmények átlátható működése és a segíteni akaró civil, vallási, illetve nemzetközi szervezetekkel való együttműködés zökkenőmentessége kiemelten fontos közérdek. A törvényjavaslat szerint a menekülteket segítő szervezetek és az egyházak képviselői jogvédelmi, karitatív és hitéleti tevékenységük folytatása érdekében a jövőben a befogadó állomásokra és a tranzitónába külön engedély nélkül is beléphetnek, azonban a hatóság szűk körben – mindenekelőtt radikális csoportok szervezkedésének megakadályozása érdekében – a belépést megtilthatja vagy korlátozhatja, ha az a nemzetbiztonság vagy a közrend védelme érdekében szükséges.

A 7. és 11. §-hoz

Az információhiány alapvető szerepet játszott abban, hogy az elmúlt napok menekültválsága olyan megpróbáltatásokat okozott a menedékkérőknek és a magyar polgároknak egyaránt, ami kellő tájékoztatás birtokában elkerülhető lett volna. Ha az állam bedobja a gyeplőt a lovak közé, akkor ott a közösségi hálózatokon terjedő megosztások és a helyi rémhírek fogják irányítani az emberek cselekvését és valóságérzékelését. Ez pedig még a kormányzati bevándorlás-ellenes kampány kiigyalóinak is csak addig fog tetszeni, amíg rá nem jönnek, hogy éppen most számolták fel a saját kormányuk képességét arra, hogy fenntartsa a közrendet. E helyzet kezelésére a törvényjavaslat jelentősen bővíti a menedékkérők kötelező tájékoztatására vonatkozó szabályokat (ideértve az eljárási jogokról és kötelezettségekről, az eljárás menetéről, az eljárás egyes szakaszaiban az elismerését kérő jogszerű tartózkodásának helyéről és annak megközelítéséről, továbbá kötelezettségei megszegésének jogkövetkezményeiről, valamint a befogadás feltételeiről, így különösen az elismerését kérő elhelyezésének körülményeiről való érthető tájékoztatást), illetve új elemként meghatározza azt a minimális tájékoztatási tartalmat, amelyet a kormányzat a tömeges migrációs helyzettel összefüggésnek a helyi közösségeknek nyújtani köteles.

A 8. §-hoz

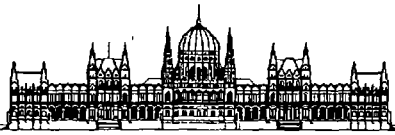
A törvényjavaslat a személyazonosításhoz szükséges adatok megszerzésének kikényszeríthetősége érdekében lehetővé teszi a fizikai kényszert is magában foglaló rendőrségi intézkedés alkalmazását.

A 13. §-hoz

A Btk. legutóbbi módosítása súlyosabb büntetési tételeket maguk után vonó minősített eseteket szabályoz arra a nehezen elképzelhető esetre, amikor pl. a határzár megrongálása emberhalált okoz. Az új tényállások önmagában vett abszurditásától elvonatkoztatva is szégyenletes, hogy az előterjesztő ugyanezt elmulasztotta az embercsempészet esetében, amely fájdalmasan sokszor vezet kiszolgáltatott emberek elképzelhetetlen szenvedésekkel teli halálához. A módosítás gyakorlati jelentősége abban áll, hogy az embercsempész akkor is a magasabb tétel szerint feleljen, ha a halálos eredményre csak gondatlansága terjedt ki.

A 14. §-hoz

Hatálybaléptető rendelkezés

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Kövér László úrnak
az Országgyűlés elnöke

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

Az Alaptörvény 6. § (1) bekezdése alapján mellékelten benyújtom az **egyes törvényeknek a menekültügyi helyzet hatékonyabb kezeléséhez szükséges módosításáról** szóló törvényjavaslatot.

Budapest, 2015. szeptember 13.

dr. Schiffer András
LMP